

NÁHODNÍK Z CENTRA KREATIVITY

04/2023

aNNo Domini 2023

vytvárať umenie
je možno príliš sebavedomé

HORNÁ NITRA

Milí priatelia umenia,
tvorcovia a obdivovatelia!

Povedať o niekom, alebo dokonca o sebe, že tvorím
umenie je vraj príliš sebavedomé.

A nech je!
Nech je to ako chce!

Každý kto tvorí, je tvorca.
Každý má inú motiváciu, prístup k tvorbe a prezentácii,
ale všetci sa vieme navzájom obohatiť práve touto
rôznorodosťou.

Je ťažko dať niečomu nálepku že to je alebo nie je
umenie. To totiž nemá definíciu. Jedinou je schopnosť
zaujať naše zmysly, prinútiť k zamysleniu, položiť otázky
na ktoré máme nutkanie hľadať odpovede.

Vo výtvarnom umení platí že to môžete vidieť na
vlastné oči.

Toto číslo náhodníka má ambíciu poodhaliť silné
podhubie výtvarných tvorcov, alebo ak chcete umelcov,
v regióne.

Ťažiskom je sonda, ktorú už viac ako desať rokov,
prináša skupinová výstava Výtvarná Prievidza.

Opäť raz si uvedomujem, že CENTRUM KREATIVITY
je silné vo všetkých druhoch umenia, a to vizuálne
rozhodne nezaostáva.

Tak Vám už len želám príjemné chvíle
strávené čítaním aktuálneho čísla aRTý,
krásne dni a veľa kreativity.
Nech sa už venujete čomukoľvek ;)

Ďakujem, hlavne, Diane Laslopovej a ostatným ktorí
sa podieľali na tomto vydaní. Veľká vďaka.

OBSAH

- 1 Kaviarský trapas
- 2 Filip Kotian
- 3 Tvorba ako vyznanie viery
- 4 O knihách
- 5 Oleg Cipov
- 6 Diana Laslopová - poézia
- 7 10. Výtavná Prievidza

Kaviarenský trapas

Čo poteší kaviarenského povaľača viac, ako nová kaviareň v jeho blízkom okolí? Ak je to niekto s pofidérnou vernosťou jednému podniku (kedysi som o tom písala v Arbalete), tak veru máločo. Takže som, prirodzene, neváhala, a len čo to bolo možné, vybrala sa na prieskum. Presnejšie, vybrali. Od kedy sa so mnou chodí aktívne povaľovať po kaviarňach staršia dcéra, kaviarenské zápisky sa zmenili na kaviarenské rečičky. (Inak, uživiť dve kaviarenské povaľačky dá zabrať a to už pomaly dorastá tretia.)

Nová kaviareň nás od príchodu vtiahla do seba atmosférou. Vysoké stropy, priznaný betón a inštalácie, vyvážené zeleňou, kvetmi. Časť retro zariadenia vo mne vyvolal nostalgický povzdych a dcéra si asi tak siedmykrát vypočula desivé príhody z môjho detstva, napríklad o česaní strapcov na koberci.

Čo mi ale razantne udrelo do očí, boli steny. Veľké biele plochy. (Ja milujem svetlo v interiéri. Krtko by bol zo mňa mizerný.) Spomienky ku mne posunuli moment, kedy som onehdá vstúpila v Danubiane do galérie s obrazmi Gertrud D, holandskej abstraktnej umelkyne. Bola to láska na prvý úžas. Danubiana a aj Gertrud D. Ale to je celkom iný príbeh. Jej farby a tvary vo mne spustili kolotoč predstavivosti a chvíľu som tam stála, ani neviem, či som aj nezabudla pozdraviť.

Len čo sme si sadli, už som aj mlela o tom, že by sa sem hodili obrazy. Že si to tie steny pýtajú. Jasné, že s Gertrud D by to bolo komplikované, ale niečo podobné. Farebné, hravé, žiarivé. Pre zachovanie spravodlivosti, v kaviarni sme zbadali abstrakt, aj pekne ladil k interiéru, ale no... málo farieb na mňa. Okrem toho, Prievídza ponúka zaujímavých autorov a možno by nezaškodilo ich verejnosti priblížiť aj inak, ako len cez galérie a oficiálne výstavy. A tieto steny... Ach, tie krásne veľké nedotknuté plochy...

Keď sme dofantazirovali, dopili kávu a dojedli koláčiky, plná dojmov som zamierila ku pokladni. Vtedy som zažila svoj kaviarenský trapas, pretože som náhle mala odpovedať na otázku, ako sa nám páčilo a či chutilo a jasné a jasné, lenže mám vek a stav, kedy už proste človek zväčša povie aj to, čo sa mu derie na jazyk nad rámec a zabúda na jemnosť. Pôvodne som chcela povedať, že dúfam, že neskrachujete, lebo to by ma fakt sralo. No po pochvale som ostala mentálne lavírovať, ako Scotty nad priepasťou (film Star Trek Beyond), pretože som si uvedomila, že až taká úprimnosť sa zrejme neočakáva. Čo sa očakávalo, bolo pokračovanie, a chvíľu sme na seba s tými milými mladými ľuďmi civeli zaseknutí v príliš dlhom momente, kým som

sa nenapojila na svoje obvody a nevysúkala obligátne, dúfam, že sa tu budeme často stretávať. Nastala úľava s výdychom, aspoň moja určite.

Kaviareň je stále v prevádzke, na moje potešenie. Je síce pravda, že som sa v nej dlhšie neukázala, ale kto ma pozná, vie, že kaviarenský mestský povalač som od jesene do jari. Od jari do jesene som skôr vidiečan, popíjam kávu domácej výroby a viac času trávim na záhrade a so sliepkami. Ale, kaviarne moje milované, jeseň sa blíži a ja sa opäť teším na vašu otvorenú náruč.

PIATY ROČNÍK

PRIEVIDZA

1223

čodnes.sk

fond na podporu umenia

Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia. FPU je hlavným partnerom podujatia.

piatok

15:30 - tvorivé dielničky pre deti

16:00 - divadlo Trubadúri
divadlo pre deti i dospelých

17:00 - Peter „Petiar“ Lachký
Káva/Čaj o piatej - hudobné vystúpenie so stand-up comedy

18:30 - Jana Krištof Lehotská - koncert

20:30 - The Kreins - koncert

21:30 - Tanec vo fontáne
vystúpenie FS Vtáčnik vo farebnej fontáne

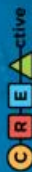
22:00 - Rock is back - koncert

STREET
ART

MULTIŽÁNROVÝ
FESTIVAL
NA NÁMESTÍ
SLOBODY v PD

sprievodné podujatie:
Live painting
- roman turcel & Filip Kotian -

18.8.2023

Filip Kotian

Rozhovor s Filipom Kotianom. Spovedal Vlado Ingo.

Ahoj, prosím ťa, takáto vec,
čo si ty vlastne zač, povedz mi, kto si?

„Jasné, volám sa Filip Kotian, mám 27 rokov, pochádzam Novák, ale bývam asi tri roky už v Prievidzi. Venujem sa maľbe.“

Koľko sa venuješ maľbe? Ako dlho?

„Od malička akože maľujem a tieto veci, ale posledný rok, dva máme ateliér tuto v meste s dobrými ľuďmi a tam sa snažíme tvoriť čo najviac. Snažíme sa to brať tak viac vážne.“

A čo je tento tvoj štýl? Alebo ako si sa v tom nejako našiel?

„Jasné, venujem sa abstraktnému umeniu, väčšina mojich obrazov je dosť farebných, je tam veľa liniek, čiernych, rôzne tvary, ktoré sú špecifické (? Toto tak zamumlal, že sa mi to nepodarilo rozlúštiť ☒) trojuholníky rôzne, oblúky a takto, vždy tam ponechám taký svoj rukopis, v každom obraze, aby bolo vidno, že je to asi odo mňa a tak.“

Aký máš vzťah, prosím ťa, k mestu Prievidza?

„Tak keď som sa presťahoval do Prievidze pred tromi rokmi, tak som nečakal, že spoznám toľko nových ľudí, čo sa venujú umeniu, a ktorí ma vlastne budú viesť tou správnou cestou, vlastne ten ateliér, všetko prosto sa zbehlo tak rýchlo, že až tomu nechce veriť. A som rád, snažím sa venovať tej malbe, týmto veciam viac, to úplne do veci teraz hovorím.“

Ale nie, prosím ťa, do svojich obrazov dávaš aj nejaké... máš aj nejakú inšpiráciu v rámci mesta Prievidza?

Alebo nachádzaš...

„Hej, hej, občas si niečo vyfotím keď idem cez mesto z roboty, alebo tak, spravím si fotku, nejaké zátišie, to sa mi ľúbi, mám nejakú energiu z toho, alebo ľudia sa mi ti farby naokolo a tak. A niekedy sú to hej, že sa inšpirujem z tej fotky z telefónu.“

Dobre. Tak nech sa ti darí Filip.
Ďakujem.

Filip Kotian

obleč sa do umenia
obleč sa do
histórie Slovenska

potešíš seba aj blízkych originálnym darčekom

SLOVENSKÉ
NÁRODNÉ
MÚZEUM

Výstava na zámku v Bojniciach 9.11.2023-10.3.2024
ešte nenamaľované

OBRAZY SLÁVNÝCH

podporíš seba, krajinu aj kultúrne pamiatky **dyera®.sk**

O MONOGRAFII „TVORBA AKO VYZNANIE VIERY“

Hoci monografia pod uvedeným názvom bola vydaná už v roku 2021 vydavateľstvom Magma v Čadci, prievadzkej verejnosti bola prezentovaná pri príležitosti výstavy POSOLSTVÁ OBETY A LÁSKY, konanej v predveľkonočnom období – od 8. 3. do 12. 4. 2023 v Galérii Imricha Vysočana. Zostavovateľkou a autorkou textovej časti reprezentatívnej publikácie je Mgr. Amália Lomnická, ktorá Máriu Nemčekovú Chmeliarovú osobne poznala a v čase od konca 80. rokov až do jej skonu bola kurátorkou jej výstav realizovaných na hornej Nitre. Monografia mapuje život a tvorbu tejto nevšednej umelkyne a okrem autorských textov zostavovateľky obsahuje výber z dobovej korešpondencie maliarky s viacerými významnými osobnosťami slovenskej výtvarnej scény, predstaviteľmi katolíckeho disentu i jej žiakmi, ktorí s ňou udržiavali kontakt i po skončení štúdií. Osobitnou kapitolou monografie sú nesmierne vzácne komentáre umelkyne k jednotlivým zastaveniam cyklu Krížovej cesty, v ktorých otvorene popisuje svoj prístup k výtvarnému spracovaniu týchto diel, ktorý bol pre ňu doslova umeleckým zápasom sprevádzaným pochybnosťami o možnosti zvládnuť s obmedzenými dispozíciami smrteľníka túto nadčasovú, pre ňu stále aktuálnu tému.

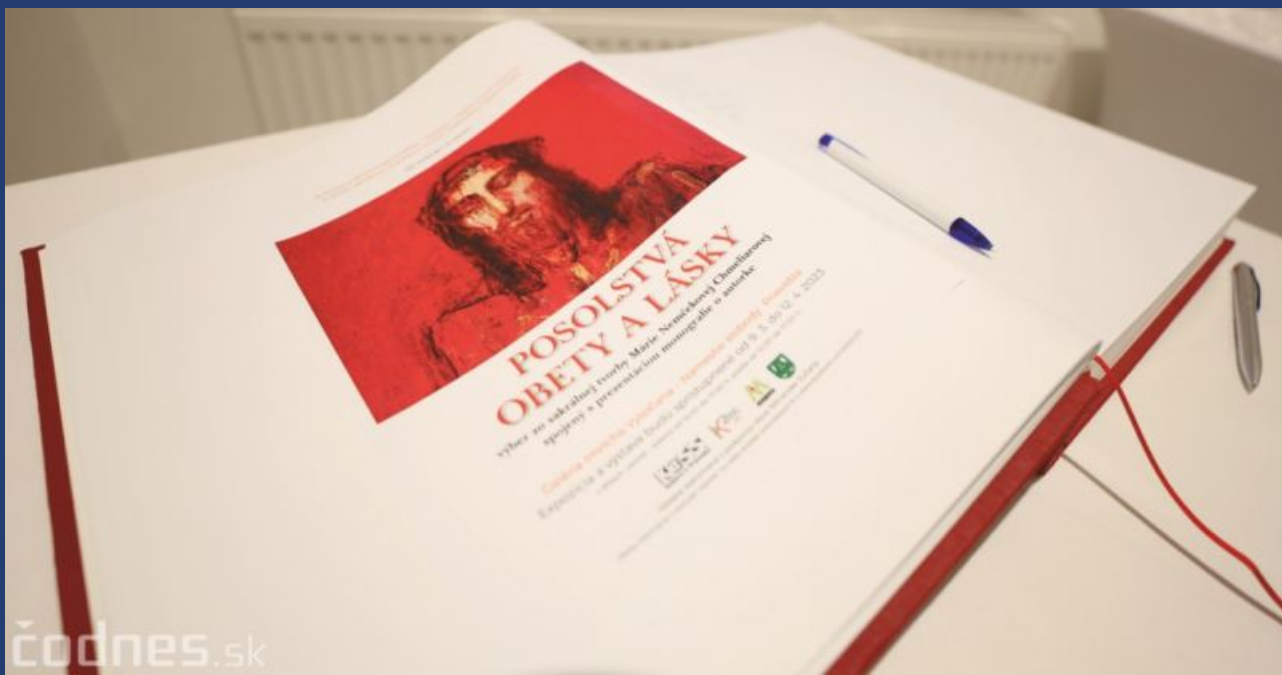
Mária Nemčeková Chmeliarová

Mária Nemčeková Chmeliarová

Mária Nemčeková – Chmeliarová /1944 – 2014) patrila do generácie výtvarníkov, ktorá reflektovala moderné výtvarné trendy slovenského výtvarného umenia druhej polovice 20. storočia. Ako absolventka SŠUP (1962) a VŠVU v Bratislave (1969), žiačka kultových osobností výtvarníkov – Jána Mudrocha, Dezidera Millyho a Petra Matejku – originálnym spôsobom zhodnotila vo svojej vlastnej tvorbe tieto poznatky, skúsenosti a vplyvy. Hoci sa následne – takmer 30 rokov - venovala výtvarno-pedagogickej činnosti na stredných umeleckých školách a vychovala desiatky úspešných absolventov, paralelne sa venovala voľnej výtvarnej tvorbe, ktorá sa vzhľadom na jej osobnostné nastavenie stále viac uberala od spracovávanía svetských motívov k monotematickej sakrálnej tvorbe. Vytvorila stovky kresieb, akvarelov, grafík – monotypií, drevorytov a figurálnych malieb, v ktorých sa svetské témy prelínali s náboženskými motívmi. Mimoriadna zaujatosť témami prelínania sa osobného života s biblickými príbehmi, príbehmi Evanjelia a Nového zákona, viedla autorku k tvorbe pre ňu charakteristických obrazových cyklov. Ich vyvrcholením, apoteózou, boli rôzne varianty spracovávanía Krížovej cesty. Práve osobitý, expresívno-poetický prístup autorky pri výtvarnom traktovaní uvedených tém ju vyhranil ako originálnu osobnosť slovenského výtvarného umenia z prelomu 20. a 21.storočia.

Mária Nemčeková – Chmeliarová svoj individuálny zápas o nekonvenčné, neformálne umelecké vyjadrenie náboženskej viery viedla nielen v čase všeobecne nepriaznivej totalitnej ideológie 70. tých a 80.tých rokov minulého storočia, ale i v období po nežnej revolúcii, keď sa sloboda prejavu v jej poňatí často stotožňovala s bezbrehou mravnou anarchiou. Publikácia zachytáva viaceré jej svedectvá a záznamy vyjadrujúce najmä obavy z negatívnych dôsledkov takejto anarchie na mládež, osud ktorej jej ako zanietenému pedagógovi osobitne ležal na srdci.

čodnes.sk

Monografia mapuje paralely jej života a tvorby, bohatú pedagogickú činnosť, inšpiračné zdroje i najčastejšie využívané žánre a techniky jej tvorby. Na základe skúmania dobových odkazov, odborných reflexií súčasníkov i vlastných komentárov o jej diele identifikuje jej miesto v kontexte súčasného slovenského výtvarného umenia, s osobitným zreteľom na sakrálnu, nábožensky motivovanú tvorbu. Poukazuje na eticko-náboženský rozmer jej tvorivej činnosti, rozsah a hĺbka ktorého je v tomto kontexte ojedinelá. Vzhľadom na jej neskrývanú angažovanosť v presadzovaní etických postulátov tvorby, bohaté kontakty, korešpondenciu i polemiky, ktoré počas života viedla, má ambíciu autentickým spôsobom sprostredkovať i duchovnú atmosféru doby v ktorej žila.

A. Lomnická /foto čodnes.sk

Mária Nemčeková Chmeliarová

región
Horná Nitra
Bojnice

Oblasťná organizácia cestovného ruchu
Región HORNÁ NITRA – BOJNICE

bojnice.eu
info@bojnice.eu
+421 915 701 205

Turistická informačná Kancelária Bojnice

Hurbanovo námestie 47/36, 972 01 Bojnice

+421 904 600 181, tik@bojnice.sk

Turisticko – Informačná Kancelária Mesta Prievidza

Námestie slobody 6, 971 01 PRIEVIDZA

+421 46 54 23 992, tik@prievidza.sk

DOVOLENKA NA
SLOVENSKU
DOBROU NÁPAD
www.slovakia.travel

MINISTERSTVO
DOPRAVY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Olivia Laing

Mesto osamelosti

O umení byť sám

Byť sama a necítiť sa osamelo nie je samozrejmá. Dosiahnuť tento vnútorný stav je skutočným umením. Myslím si to. Prečítala som si opäť svoju najobľúbenejšiu knihu z vydavateľstva Inaque. A nebolo to naposledy. New York v jeho osamelosti sa totiž už dávno stal mojim blízkym miestom.

Mesto osamelosti sa venuje pre mňa pútavej téme, akou samota vo všetkých jej podobách bezpochyby je. Veľmi oceňujem štýl, akým nám Olivia Laing túto tému predostiera a tiež formu, akou sa s nami o zozbierané informácie podelila.

O smútku, intimite a samote rozpráva Olivia inak, prostredníctvom úlomkov zo životov umelcov či spisovateľov ako napríklad Andy Warhol, Edward Hopper alebo David Wojnarowicz. A že ich životy boli spletené a fascinujúce, to už dávno vieme. Celá stať o Edwardovi Hopperovi ma nesmierne bavila. Pri prezeraní si jeho obrazov mám teraz pocit, akoby som si nasadila zvláštne tajomné okuliare. Vytvorila som si o ňom predstavu. Vždy, keď ktosi spomenie Hopperovo meno, pred očami sa mi mihne jeho postava, ktorá v treskúcej zime vlečie hore schodmi newyorského bytu ťažkú nádobu s uhlím. A potom geniálny strih, kedy mu do tej istej dlane vkladám štetec. Konfrontácia s jemnosťou. Milujem.

Andy Warhol. Sám uprostred davu, túžiaci po spoločnosti, ale neistý kontaktom.

Mesto osamelosti je veľmi odvážna kniha. Ukrýva množstvo úžasných informácií.

Ak existuje niekto, kto by rozumel precitlivenosti v komunikácii, túžbe vyjadrovať sa, ktorú však blokuje ihneď nastupujúca panika, bol by to určite Andy Warhol. Nedôvera k anglickému jazyku, obavy z toho, že mu nebudú rozumieť a premýšľanie o spôsoboch, ako vopred uniknúť pred bolesťou z neporozumenia, sa hlboko vryli do jeho srdca, až do centra všetkých jeho strachov z osamelosti.

Olivia Laing píše o Andym ako o človeku, ktorého úplne prekryl lesklý pancier slávy. Podľa mňa si Andy stvoril svojho vlastného avatara, akúsi

reprodukcii, ktorú vystavoval verejnosti a zároveň sa ňou snažil zakryť svoju neistotu, nervozitu, rovnako ako jeho celoživotné preklatie, červený nos, ktorý neprekryl žiaden mejkap. Andy mal problémy s rečou už od začiatku. A pritom miloval klebety a vášnivo obdivoval výborných rozprávačov. Tými a ostatne obklopoval aj vo svojej slávnej Factory. Dokázal hodiny pozorovať zanieteny rozhovor a dokonca si ho nahrával. Takýchto audiokaziet nahral viac ako 4000.

Andy trpel obrovským komplexom menejcennosti. Túžil po tom, aby ho prijal umelecký svet a tiež túžil po láske. V päťdesiatych rokoch sa z neho stal jeden z najlepšie platených komerčných umelcov v New Yorku a zamiloval sa do koho asi.. To sa dalo čakať. Nádherný, vždy upravený a hriešne pôvabný Truman Capote. Andy túžil po tom, aby bol tiež krásny, ale nosil príšernú parochňu, ktorá mu nikdy nesedela a vyzeral v nej hrozne. A ako sa o ňom vyjadril mimochodom tiež môj miláčik Truman Capote? : "Warhol je len zúfalý rodený lúzer, najosamejší človek bez priateľov, akého som kedy stretol."

Andy patrí medzi mojich miláčikov a ja som si opäť mohla vychutnať úryvky z jeho života, nahliadnuť do jeho pocitov osamelosti a neistoty, ktoré ho sprevádzali celý život.

Pôsobivé je práve aj časové osadenie príbehov do New Yorku z čias osídľovania vystaňovalcami z Európy /Warholovci/, povojnového New Yorku, či obdobia, kedy na 42 ulici prekvitala štvrť známa ako The Deuce. /špina/

„Zrazu bolo čoraz jednoduchšie pochopiť, ako ľudia v meste nakoniec zmiznú, vytratia sa za bieleho dňa, utiahnu sa do svojich bytov pre chorobu alebo trúchlenie, duševnú poruchu alebo neznesiteľné, neutíchajúce bremeno smútku a plachosti, neschopnosti nájsť spôsob, ako svoju prítomnosť začleniť do diania vo svete. Áno, ale aké to je prežiť takto celý svoj život, zaberajúc slepý uhol v existencii iných, v ich hlučných intímnostiach?“

Rozhovor s Olegom Cipovom

V Galérii Imricha Vysočana v Prievidzi ste mali výstavu k životnému jubileu. Galéria uprednostňuje v prezentácii výtvarníkov viazaných na toto mesto. Čo je dominantné vo vašom vzťahu k Prievidzi? *„Prvých 8 rokov svojho života som prežil v Prievidzi, vychočil základnú i ľudovú školu umenia.“*

Keď sme pri tom jubileu. Ako súvisela Vaša životná cesta s tou výtvarnou. Mala nejaké rozoznatel'né etapy?

„Umenie mi robí sprievodcu celý život, a nikdy som nezablúdil. Poskytuje mi oporu, nádej, azyl, a taktiež aj rozkošnú spoločnosť.“

Najmä výtvarne vzdelaní umelci, čo je aj Váš prípad, sa programovo inšpirujú určitým výtvarným štýlom, resp. osobnosťou, ktorá ho reprezentuje.

Je aj Vám osobitne blízky určitý štýl, či osobnosť, ktorá Vás ovplyvnila?

„Akademický sochár Milan Ormandík, môj učiteľ na strednej umelecko-priemyselnej škole v Kremnici je človekom, ktorý ma asi najviac poznačil, neváhal ma zotrieť, keď bol dôvod, neváhal vzápätí postaviť na piedestál. Macher, fachman a neskutočne rýdzi človek. Pred dvomi týždňami som v múzeu Prado v Madride stál v nemom úžase pred Velázquezovým obrazom Las meninas, prinajmenšom jedna z najlepších maliieb, ktorú som kedy videl. A ešte Francis Bacon. Francis Bacon. Pravdou ale je, že som schopný krásu, pôvab a zmyselnosť vidieť dennodenne okolo seba, vnímať čaro tých najobyčajnejších vecí. Pôvab všednosti a banalít.“

Okrem toho, že sa venujete voľnej tvorbe a máte svoj individuálny, osobnostne poznačený výtvarný prejav, ste výtvarným pedagógom. Vyžaduje si výtvarno-pedagogická činnosť odosobnenie sa od vlastných výtvarných preferencií a prispôsobenie sa určitému učebnému programu?

„Nejde to od seba oddeliť. Zdrojom mojej tvorby a zdrojom mojej pedagogickej činnosti som stále ten istý ja. Moje životné skúsenosti a postoje, kontakt so svetom. Integrita.“

Akú rolu vo vašej tvorbe zohráva spontaneita, resp. hlbinné zdroje či osobnostné, psychologicky podmienené stimuly tejto tvorby?

„Na mojej tvorbe sa, pochopiteľne, podieľajú všetky zložky mojej osobnosti, hĺbka i povrchnosť sú prítomné v každom obraze, doslova i metaforicky.“

Vo vašich obrazoch prevažuje figurálna, či antropomorfná maľba. Figurálne kompozície, postavy a postavičky, sú v nej dominantné. Prelínajú sa však so zoomorfnými motívmi a symbolikou, často až karikatúrne a torzovito deformovanými. Má to svoj hlbší zámer?

„Hlbší zámer? Hlbší ako napríklad čo? Hlboké i plytké zámery predsa žijú spolu v koexistencii.“

Výtvarné diela, obrazy, sú vždy i určitou výpoveďou, vyjadrením pocitu či výtvarného názoru.

Môžete sa pokúsiť ho i slovne interpretovať?

„Ja maľujem, kto chce, nech interpretuje.“

Vieme o Vás, že ste i hudobníkom. Existuje nejaký prenos, transfer z výtvarnej polohy vašej tvorby do tej hudobnej a naopak?

„Ako som už spomenul vyššie, zložky osobnosti nefungujú oddelene, osve, navzájom sa vyvažujú, dopĺňujú a hlavne ovplyvňujú. Som zložitý a bublajúci mechanizmus s mnohými premennými a hľadám v sebe mieru rovnováhy za vynaloženia minimálneho úsilia. Príliš veľa sebakontroly odporuje snahe viesť tvorivý život.“

Akú rolu v procese Vašej tvorby zohráva zvolená výtvarná technika či materiál, ktorý uprednostníte?

„Maľba je vlajkovou loďou umenia a ja som od malička túžil byť námorníkom.“

Vráťme sa k Vašej pedagogickej a lektorskej činnosti, v ktorej pôsobíte už takmer 20 rokov. Iste sú medzi vašimi „žiakmi“ i takí, v ktorých ste v pozitívnom slova zmysle rozoznali svoj vplyv. Môžete niektorých z nich spomenúť?

„Dobrý influencer chápe, že svojich žiakov ovplyvňuje zásadným a nenahraditeľným spôsobom, výsledky však väčšinou nevidíme hneď, a hlavne sám žiak často netuší, do akej miery bol jeho život zasiahnutý a ovplyvnený učiteľom. Dost sa to podceňuje, nič to však nemení na tom, že je to tak. Sladké i hnilé plody práce svojich učiteľov tak žneme často celý svoj život.“

Na spoločnej výstave ste poskytli priestor i ďalším dvom autorom – fotografke Vande Mesiaríkovej a výtvarníkovi Filipovi Kotianovi.

Prečo práve im? Ako ich tvorba korešponduje s tou vašou?

„Spoločne vytvárame umelecký projekt ako rovnocenné bytosti. Umelci. Ľudia.“

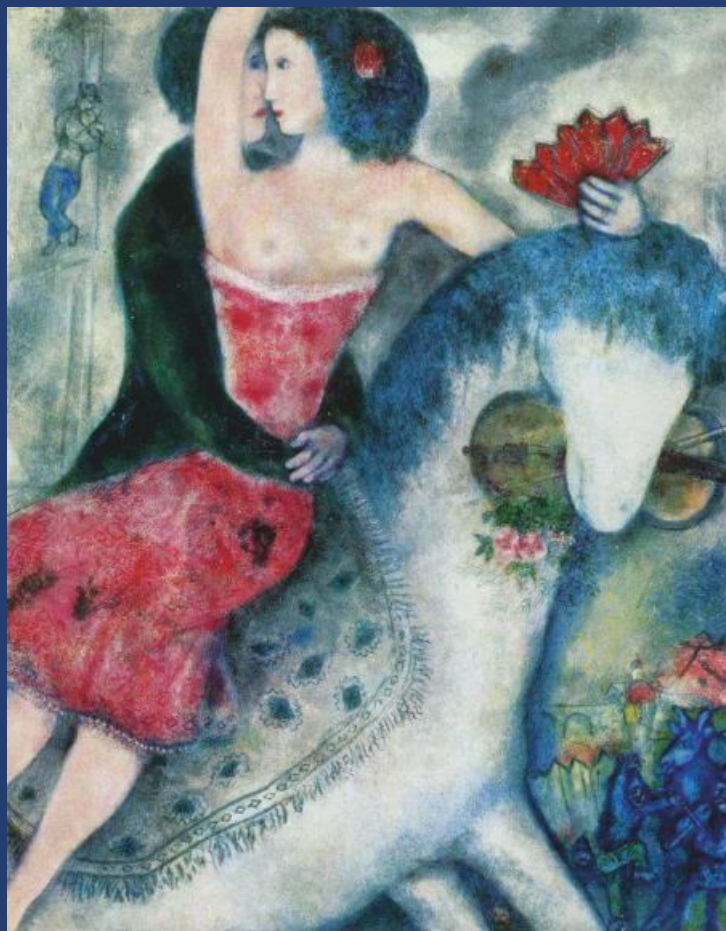
Čo očakávate od prezentácie, predkladania svojich výtvarných diel verejnosti?

Považujete takúto spätnú väzbu za nevyhnutnú? Ak áno, ako Vás ovplyvňuje?

„Prezentácia diel na verejnosti je akt, ktorý umelec podstúpi, aby sa o svojom diele dozvedel niečo viac, aby komunikoval svoje diela, aby verejne povedal o sebe viac, než vedia vyjadriť slová. A nepochybne potrebuje svoje dielo vidieť v novom, inom kontexte, v interakcii s dielami iných autorov, je to pokračovanie tvorivého procesu, verejnosť ako kulisa.“

V krajine Chagallových koní

„Predstav si že Zelenooká tanečnica
pobozká Huslistu
s kohútím perom za klobúkom. Na ústa.“
Hovoríš,
keď mi prstom mlčíš do miesta
kde končí krk
a začína život v pohybe
notových osnov
Sadnem si oproti tebe
chrbtom v smere
unášania na vrchnej vrstve hladiny
Privriem oči
A naše tajné znamenie?
Hlboký pravidelný vzdych
zvyk v tvare košiel'
tkaných zo žihľavy.

Pre Bellu R.

Z drobných nuáns
utkal svadobnú kyticu
a opatrne vložil
plátnu do lona
Aby ju ani prievan
večných krídel
nepoprel
Spočiatku netušil
(za rohom
stelú katafalk)
že hrajú
hudbu tak sladkú
až zavrie oči a povie
že sa jej nechce prestať snívať
o modrom milencovi
ktorý ju bude v obrazoch rozklínať.
Naveky.

Diana Laslopová

10. Výtvarná Prievidza výstava z aktuálnej tvorby prievidzských výtvarníkov 2022 - 2023

NA MARGO 10. VÝTVARNEJ PRIEVIDZE

Cieľom organizátorov 10. ročníka Výtvarnej Prievidze bolo zachovať kontinuitu tohto rozsiahleho projektu, v ktorej nadviazali na predchádzajúcu činnosť združenia Art Point v kine Baník.

V tomto dlhodobom projekte ide o nesúťažnú prehliadku výtvarníkov s väzbou na mesto Prievidza - tých, ktorým je rodiskom, bydliskom, profesionálnym zázemím, či inšpiračným zdrojom. V 10. ročníku bol zaznamenaný nárast počtu účastníkov - s menšími, či rozsiahlejšími kolekciami sa na ňom predstavilo až 25 výtvarníkov, z toho 8 debutantov.

Vo väčšine prípadov išlo o výtvarníkov s vyzretým autorským programom, rozoznateľným, pre nich špecifickým výtvarným rukopisom. Medzi tých najvyspelejších v ovládaní prostriedkov výtvarného vyjadrovania sa patrili absolventi škôl s umeleckým zameraním, viacerí so skúsenosťami pedagógov a lektorov. Silné Individuality, ktorým nechýba talent a odvaha priniesť subjektívnu výpoveď, svoj pohľad na svet a zároveň istú sebareflexiu, boli i medzi ďalšími účastníkmi. Už z pohľadu na výstavnú sálu bolo možné uvedomiť si ďalší fenomén - maľbu na veľkoformátové plátna či iné podklady umožňujúce autorom väčší rozmach v uplatnení ich expresívneho výrazu. Práve tieto diela sú aj

individuálnou transformáciou viacerých štýlov modernej maľby – expresionizmu, spontánnej i meditatívnej, akčnej a gestickej maľby, či polohami konceptuálnej maľby. Až na výnimky, išlo prevažne o abstraktnú tvorbu, s istým ústupom od figuratívnosti. S cieľom adekvátneho vyjadrenia, vizualizácie výtvarného zámeru, v nej autori často využívali kombináciu viacerých techník a materiálov.

Výstava naďalej poskytla priestor i pre výtvarníkov tvoriacich v tradičných polohách komornej kresby a maľby s figuratívnymi a krajinnými motívmi. A to nielen v prvoplánovej ilustratívnej rovine, ale i lyricko-poetickej, až romantizujúcej nadsádzke. Osobitne bol tento moment prítomný v skupine autoriek až natoľko, že možno hovoriť o typickom ženskom naturele, vyjadrení ženského subjektu v ich tvorbe.

Z hľadiska využívaných techník prevládala akrylová maľba a kombinované výtvarné techniky, menej olejomaľba, vynimočne akvarel, kresba a grafika. Keďže považujeme ovládanie výtvarných techník a žánrov za istú alfu a omegu kvalitnej tvorby, v rámci projektu 10. VP sme pre záujemcov uskutočnili i dva výtvarné workshopy zamerané na grafickú techniku sadrorytu a portrétnu tvorbu, vedené výtvarnými pedagógmi Olegom Cipovom a Janou Ficovou.

V rámci projektu organizátori nezabudli ani na reprezentantov výtvarnej histórie mesta. Formou krátkeho medailónu predstavili in memoriam tvorbu Milana Medúza, ktorý individuálne prispôbenou metódou op-artu spracoval sériu tzv. výtvarných biografii významných osobností kultúry, umenia a vedy svetovej i slovenskej histórie.

Galéria Imricha Vysočana – Meštiansky dom, Prievidza

Na viacročné úsilie združenia Art point, pod gesciou ktorého sa v Art galérii kina Baník uskutočnilo až 8 ročníkov tejto výstavy, v roku 2021 nadviazalo K-2000, združenie na podporu kultúry v spolupráci s Kultúrnym

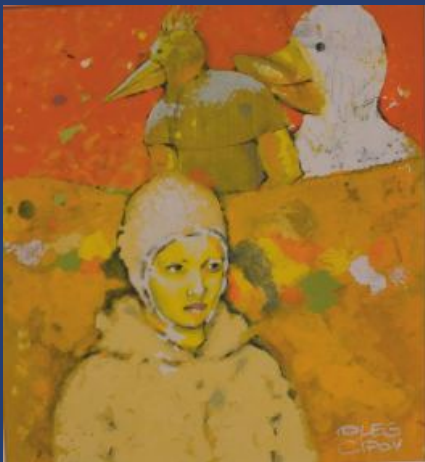

a spoločným strediskom v Prievidzi, zriaďovateľom Galérie Imricha Vysočana. Cieľ bol jasný – zachovať kontinuitu podujatia, podporiť talentovaných tvorcov, umožniť im vzájomnú konfrontáciu a predstaviť ich aktuálnu tvorbu verejnosti.

Jubilejného ročníka výstavy sa menšími i rozsiahlejšími kolekciami diel zúčastnili 25 výtvarníci. Medzi nimi boli autori s dlhoročnými profesionálnymi i pedagogickými skúsenosťami i vyhraneným výtvarným programom - Emília Jakubisová, Oleg Cipov či Peter Hitzinger. **Emília Jakubisová** sa prezentovala intuitívnou a meditatívnou polohou svojej tvorby, smerujúcou od figurálnej maľby k abstrakcii. Silný akcent v nej dosahuje najmä vďaka spontánnej, gestickej maľbe. **Oleg Cipov** reflektuje svoj autorský program ako tvorbu zameranú na figuráciu, v ktorej sa s veľkou mierou imaginácie vracia k archetypom vlastného života, keďže „pravá tvár ľudstva začína byť únavná“. **Peter Hitzinger** definuje svoj štýl ako čisto abstraktný s akcentom na spontaneitu a emocionálny výraz farieb. Efekt spontaneity umocňuje využitím špachtľovej techniky.

Osobitnú skupinu tohto ročníka tvorili diela účastníkov maliarskeho sympózia realizovaného z podnetu Emílie Jakubisovej. Okrem iniciátorky sympózia a už spomenutých autorov Olega Cipova a Petra Hitzingera v rámci neho nové stimuly pre svoju tvorbu získali ďalší – Natália Glowacka, Katarína Doničová, Filip Kotian a Tomáš Pekár. Súčasnou inšpiráciou **Natálie Glowackej** je príroda a z nej prýščiace energie v zmysle premisy, že my sami sme jej súčasťou a naše vnútro je ňou preniknuté. Subjektívny prienik s prírodou vyjadruje štýlovo čistou abstraktnou a geometrizujúcou maľbou. Debutantka výstavy **Katarína Doničová** predložila diela, ktoré sú kombináciou plošnej maľby a z monochromatického pozadia vystupujúceho plastického reliéfu odkazujúceho na civilizačné aspekty súčasnosti. Diela **Filipa Kotiana**, sú akýmsi spontánnym záznamom pocitov inšpirovaných mestom Prievidza, pretavených do abstraktnej akčnej maľby. Vyjadruje ich kombináciou viacerých médií - akrylovej maľby, sprayov a kresby fixkami. **Tomáš Pekár** sa prezentoval netradičným, maliarsky robustne poňatým zátiším.

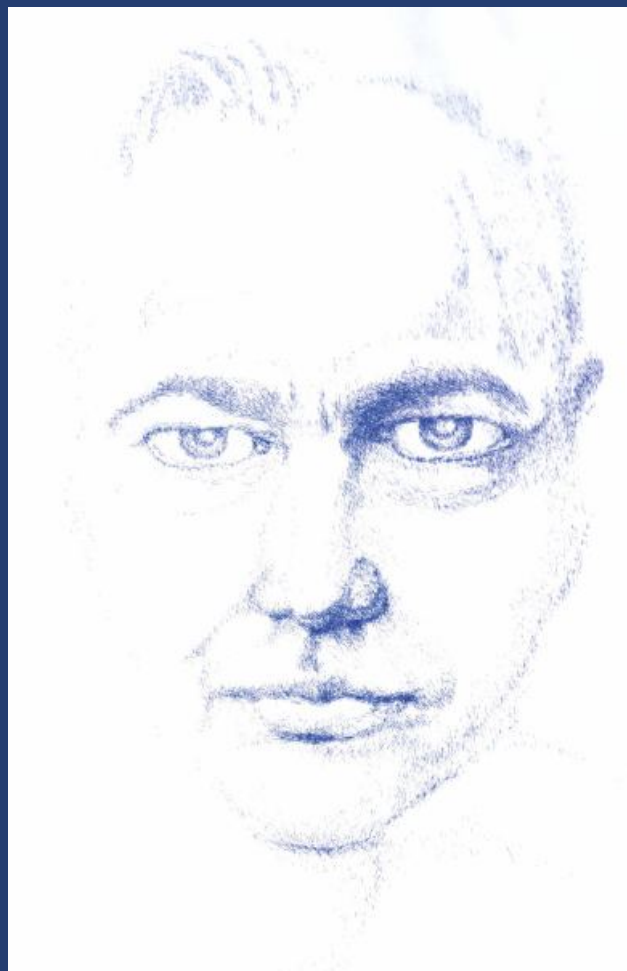
Veľkoplošné plátna **Tomáša Scherera** dlhodobo pôsobiaceho v zahraničí, vizualizujú prostriedkami maľby a grafiky vzťah individua a spoločnosti, pocity prítomnosti, sunáležitosti či absencie a cudzoty. **Ladislav Vörös** sa prezentoval dvomi polohami tvorby – rozmernejšou geometrizujúcou maľbou a maľbou na dreve, ktorej je vďaka podkladu čiastočne priznaný i tretí rozmer odkazujúci na jeho sochárske cítenie - vnímanie harmónie materiálovej a tvarovej

zložky diela. Veľkoformátová perokresba, autoportrét **romana turcela**, vytvorený z jeho autogramov, je svojským vyjadrením zápasu o identitu. Reflektuje ho originálnou formou, na príklade straty rukopisu, autenticity a originality písaného prejavu jednotlivca, keď ho možno nahradiť „jednotným rukopisom“ v podobe vybraných počítačových typov písma. Inšpirovaný sériou fotografií **Kataríny Pračkovej** pokrstil ich fragmenty v rieke Vltave a počas verejného happeningu tieto intuitívne výtvarne dotvoril, čím vzniklo spoločné dielo - originálna spoluautorská fúzia. **Peter Šoltó** prispel do výstavy kompozíciami s príznačnou alianciou reálnych a snových prvkov. Sofistikovanými obmenami a multiplikáciou ich povyšuje do polohy symbolu a metafory. Farebnými posunmi zároveň kultivovane skladá a člení mozaiku obrazu, v ktorej je každý detail jej premyslenou súčasťou.

S príznačnou energiou jemu vlastnou, využíva prírodné motívy na vyjadrenie naliehavých expresívnych pocitov prostredníctvom spontánnej pastóznej maľby **Ľubomír Abaffy**. Akýmsi kontrastom jeho maliarskeho rukopisu je prítomnosť metafory, lyricko-poetická poloha časti jeho diel.

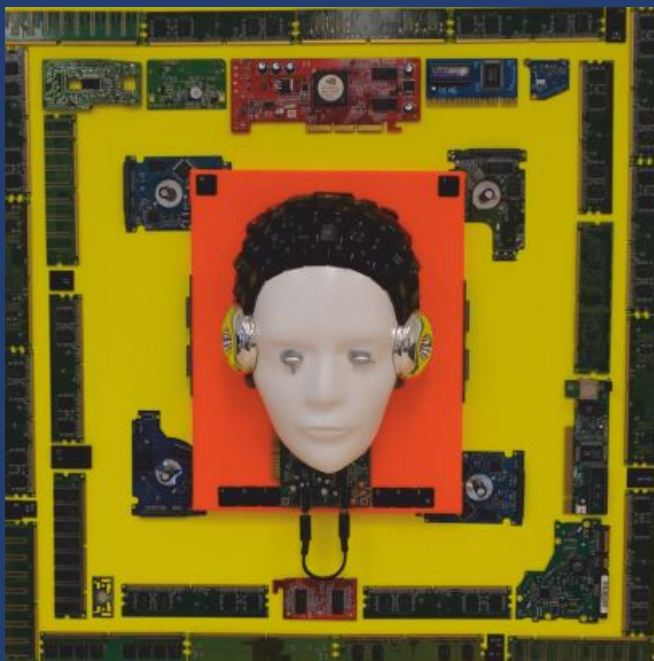
Výtvarné diela, ktorými do výstavy prispela **Livia Boliešiková**, sú príkladom minimalistickej konceptuálnej maľby, v ktorej lakonickými výtvarnými prostriedkami vyjadruje svoje farebné cítenie prírody a jej fenoménov. Diela **Dávida Bátoru** svedčia o jeho štúdiu krajiny i mestského prostredia, v ktorých si všima aspekt času, historicity, pričom sa mu, osobitne v plenérových maľbách, darí zachytiť príťažlivú atmosféru a esenciu prírody. V citlivo, až lyricky poňatých dielkach **Natálie Kupčokovej**, v ktorých je podkladom pre maľbu a kresbu drevo či plech, sa odráža nielen absolvované štúdium ilustrácie, ale najmä schopnosť projektovať do nich ako svoj vnútorný svet, tak aj inšpirácie folklórnymi a rozprávkovými motívmi. Istou obdobou snahy o lyrizujúce poňatie kresby a maľby

Výtvarná Pravidla

inšpiruje sa však konkrétnymi lokalitami zo svojho okolia. Jeho rukopis je robustnejší, k čomu ho do istej miery vedie ním preferovaná akrylová maľba. Blízke prostredie – domov s atribútmi tradície – nachádzame i v maľbách **Lucie Benkovej**. Ďalšou polohou jej tvorby, blízkej jej ilustračnému prejavu, je využitie grafickej techniky linorytu. Aj v tomto ročníku organizátori nezabudli na reprezentantov výtvarnej histórie mesta. Formou virtuálnej prezentácie bola v rámci projektu predstavená in memoriam tvorba **Milana Medúza**. Výtvarníka, ktorý individuálnym prispôbením metódy op-artu spracoval sériu tzv. výtvarných biografii významných osobností kultúry, umenia a vedy svetovej i slovenskej histórie.

A. Lomnická

sú obrazy **Anny Gürtlerovej**. Aj ona v nich hľadá možnosti vyjadrenia osobných pocitov, čo ilustrovala pripojenými poetickými textami. Výraznou projekciou osobnosti ženy a jej vnímania krásy boli olejomaľby **Ivany Pastorkovej**. Lyrická, až romantizujúca poloha jej obrazov umocnená ich ozdobnou adjustáciou vypovedala o jej oslavnom poňatí ženy ako bohyně vyžarujúcej pozitívnu energiu. I v predloženej kolekcii diel **Kristíny Podmanickej** je prítomný ženský naturel, pričom im nechýba kultivovaná tvarová a farebná štylizácia zvolených motívov, citlivá práca so svetlom a takmer pastelová mäkkosť maľby. Istou sebareflexiou ženského princípu v kresbe bol i ojedinelý portrét **Evy Špetkovej – Bucákovej**.

Na výstave bola takmer výnimočne zastúpená technika akvarelu. Brilantne sa prostredníctvom nej predstavila skúsená autorka **Elena Nedeliaková** – v jej obrazoch sú čistými maliarskymi prostriedkami, bez kresbového zvýrazňovania obrysov, zaznamenané až efemérne, ťažko uchopiteľné prírodné deje. Potenciál akvarelu pre vyjadrenie vlastnej senzitivity a sprostredkovania prírodných impresii využíva i autorka tvoriaca pod pseudonymom **Freja**. Vďačnými námetmi jej akvarelov sú ako zátišia, tak i konkrétne lokality prírody a krajiny. Príroda a krajina, sú i celoživotnou témou **Heleny Struhárovej**. Hoci v jej prípade nejde o plenérovú tvorbu, z jej olejomalieb dýchal pocit pohody a sviatočnosti typický pre insitných tvorcov. Autorom s príbuznými námetmi je i **Gabriel Lovecký**,

KULTÚRNE A SPOLOČENSKÉ STREDISKO PRIEVIDZA
GALÉRIA IMRICA VYSOČANA
K-2000, ZDRUŽENIE NA PODPORU KULTÚRY

Vás pozývajú na kolektívnu výstavu
prievidzských výtvarníkov

VÝTVARNÁ

POD

PRIEVIDZA

pod záštitou primátorky mesta JUDr.Kataríny Macháčkovej

VERNISÁŽ:

6. 12.2023 O 17.00 H

**GALÉRIA IMRICA VYSOČANA
MEŠTIANSKY DOM
NÁMESTIE SLOBODY 36 PRIEVIDZA**

Galéria
Imricha Vysočana

výstavu finančne podporilo mesto Prievidza

KASS
kultúra v Prievidzi

čodnes.sk

vydal:

SV SUH

Nová 597/15
972 17 Kanianka

s nesmiernou podporou

Ministerstva dopravy SR

a

Oblastnej Organizácie Cestovného Ruchu

Región Horná Nitra-Bojnice

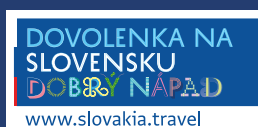
redakčné a grafické spracovanie:

SV SUH

rok vydania: **2023**

región
**Horná Nitra
Bojnice**

čodnes.sk

výtvarné umenie

vydal:

SV SUH

Nová 597/15
972 17 Kanianka

s nesmiernou podporou

Ministerstva dopravy SR

a

**Oblastnej Organizácie Cestovného Ruchu
Región Horná Nitra-Bojnice**

redakčné a grafické spracovanie:
SV SUH

rok vydania: **2023**

MINISTERSTVO

**DOPRAVY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

región
**Horná Nitra
Bojnice**

**DOVOLENKA NA
SLOVENSKU
DOBRY NÁPĀD**

www.slovakia.travel

codnes.sk

NÁHODNÍK Z CENTRA KREATIVITY

